

Kronik

ORKESTERKATALOG

Det kongelige Biblioteks Orkesterkatalog, som udsendtes i april 1987, indeholder danske og udenlandske musikaler til orkester- og korbrug, erhvervet igennem de seneste 20 år, fortrinsvis inden for den klassiske genre. Ialt godt 500 udlånsklare orkester/korværker, tænkt som en hjælp og inspirationskilde til de mange kor og orkestre, der ønsker at udvide eller forny deres repertoire. - Orkesterkatalogen vil i den endelige udgave indeholde samtlige udlånsklare orkesterværker fra Orkesterbiblioteket, ca. 3.000 værker. - Orkesterkatalogen findes også som database i REX-katalogen. - Pris kr. 100,-

DEN ARABISKE REJSE - IGEN

Det kongelige Biblioteks sommerudstilling 1986 "Den arabiske Rejse - En dansk videnskabelig ekspedition 1761-1767" vistes i perioden 16. juni - 16. august 1987 på Ditmarscher Landesmuseum i Meldorf, den by, hvor ekspeditionens eneste overlevende, Carsten Niebuhr, slog sig ned efter hjemkomsten.

Udstillingsåbningen den 15. juni 1987 var samtidig den officielle åbning af det senest fuldførte afsnit af museets nye

Carsten Niebuhrs hus i Meldorf. Rekonstruktionstegning af Gosch Möller.

bygning - det såkaldte Holländerei - og den åbningsforelæsende redaktør af udstillingen, forskningsbibliotekar Stig Rasmussen, kunne følgelig glæde sig både over de arkitektonisk spændende lokaler og den betydningsfylde, udstillingen derved blev indrammet af.

Initiativet til at vise udstillingen i Meldorf udgik fra Landesmuseums direktør, Dr. Nis R. Nissen, og i forhold til 1986-versionen i København berigedes udstillingen af en nøjagtig model af orlogsskibet "Grønland", der bragte ekspeditionen til Istanbul. Skibsmodellen er udført af guldsmed Gosch Möller, som nu bebor Niebuhrs hus og som har opbygget et omfattende arkiv vedrørende Carsten Niebuhr og hans søn Barthold Georg Niebuhr, professor ved Kiels universitet.

BIBLEN PÅ DANSK GENNEM 500 ÅR

Sådan lyder titlen på en vandrendstilling, som oversætteren Ken Frost og fotografen Flemming Bo Andersen har redigeret og fremstillet til cirkulation. De to redaktører har tidligere samarbej-

det om lignende projekter. I 1985 om Utzons operahus i Sydney og sidste år om Ægyptens pyramider, men denne gang drejede det sig om bøgernes bog. Et indlysende emne, næppe noget andet bogværk har haft større indflydelse på dansk sprog, litteratur og billedkunst end biblen gennem det sidste halve årtusinde.

Det er denne lange tradition udstillingen viser, og som det sidste skud på stammen: overrabbiner Bent Melchior's næsten afsluttede nyoversættelse af De fem mosebøger.

Udstillingen vistes i bibliotekets forhal i sommeren 1987.

EABS OG EURODICAUTOM

Kontoret for Internationale Publikationer - KIP har overtaget online søgningen i De Europæiske Fællesskabers ECHO-baser, af hvilke navnlig EABS (forskningsrapporter udgivet af EF) og EURODICAUTOM (EFs online terminologi databank) har interesse. Desuden har KIP fået adgang til ILOs database LABORDOC, som indeholder ca. 90.000 referencer om arbejdsmarkedsforhold.

HAVEARKITEKTUR

Tv-produceren Katarina Dunér og TV-fotografen Olle Holm fra Sveriges Fjernsyn har foretaget optagelser af mange af Kortsamlingens kort og haveplaner til brug for 4 udsendelser med titlen: Den europæiske havearkitekturs historie. Serien sendes over Sveriges TV 1 i foråret 1988.

INFORMATIONS- OG DOKUMENTATIONSAFDELINGEN - IOD-AFDELINGEN

Som resultat af moderniseringsprojektets bestræbelser på at fremme betjeningen af publikum er der etableret to nye publikumsafdelinger med specialiserede funktioner: Udlånsafdelingen og Informations- og Dokumentationsafdelingen.

Udlånsafdelingen har til opgave at varetage alle opgaver vedrørende dokumentfremskaffelse og udlån til publikum. IOD-afdelingen er den centrale instans for alle informations- og dokumentationsopgaver, og den afdeling som i fremtiden vil varetage de fælles formidlingsopgaver.

Løvenholm, spisestuen, fotograferet ca. 1943 af fotograf Thyra Holt. - Erhvervet til Kort- og Billedafdelingen.

IOD-afdelingens medarbejdere er til rådighed som vagthavende i Katalogsalen, på Læsesal, ved Telefontjenesten og i det nyoprettede IOD-sekretariat.

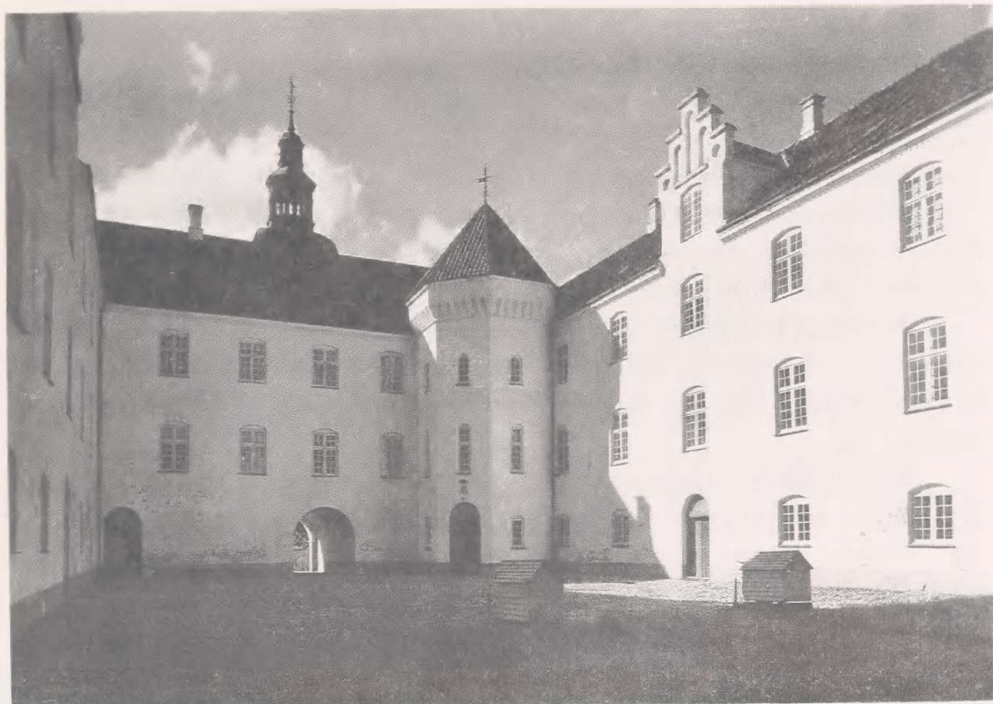
Ideen med IOD-afdelingen er at tilvejebringe en specialiseret enhed, som har det samlede praktiske ansvar for formidlingen af bibliotekets mangfoldighed af samlinger, hjælpemidler og faglig ekspertise. Afdelingen har også til opgave at finde frem til den bedst mulige udnyttelse af den nye informationsteknologi i formidlingsarbejdet og har i denne sammenhæng en stor del af æren for hjælpesystemet i bibliotekets database REX.

ERHVERVELSER

Blandt afdelingernes erhvervelser fremhæves følgende:

Danske Afdeling

Hjalmar Ohmann: J.F. Willumsen. Med kommentarer af J.F. Willumsen, Kbh. 1921, indbundet af Anker Kyster i grønt maroquin med

Meilgård, fotograferet ca. 1943 af fotograf Thyra Holt. - Erhvervet til Kort- og Billedafdelingen.

dekoration i guldtryk. - Gave fra fru Kirsten Baillie, som desuden har skænket biblioteket en større samling bøger, mange i samtidige bind.

Hans Holk: Provincial-Lexicon over Danmark og Hertugdømmerne Schlesvig og Holsteen ..., Kbh. 1778, en titeludgave med trykfejlliste. Ikke i Bibliotheca Danica. - Gave fra fru Aase Lipschitz.

Håndskriftafdelingen

I november 1910 skænkede herredsfoged Christian Hansen biskop Jørgens Hansens (1802-89) efterladte optegnelser om sit levned og sit forhold til tidens begivenheder til Det kongelige Bibliotek, som senere - fra M. Mackeprang - tillige modtog den version af biskop Hansens selvbiografi, som 1904 var blevet publiceret i Sønderjydske Aarbøger. Ved overdragelsen 1910 beholdt Christian Hansen den interessante korrespondance, der var ført om sagen; men også denne er nu indgået i biblioteket, der på forhånd besid-

der forskellige breve fra Jørgen Hansen og Christian Hansen. Iøvrigt henvises interesserede til papirer vedrørende de to kendte sønderjyder i Rigsarkivet og Landsarkivet for de sønderjyske landsdele.

Desuden er modtaget:

8 breve, samt 1 brevaufskrift, fra perioden 1904-30, til Edvard Brandes fra Oscar Johansen, samt 17 breve til Ludvig Schrøder fra tiden 1862-1892.

Forskellige breve og mindre brevsamlinger til og fra Karl Larsen, Carl Locher, Martin Andersen Nexø, Harald Kidde, Karen Blixen, Knuth Becker, August Bournonville, J.P. Mynster og Thit Jensen.

De indgåede brevsamlinger udgør i en række tilfælde supplementter til eksisterende brevarkiver i bibliotekets eje.

Blandt erhvervelserne kan endvidere omtales en række mindre manuskripter;

Ditleff von Zeppelin: Et hefte private optegnelser med titlen "Hjemkomst".

Martin Andersen Nexø: "To byer".

Harald Kidde: "Satyr og Nymfe".

Emil Aarestrup: Digtet "Tak for din Silkeskønhed", tilegnet Julie Werlin og dateret 16. juli 1847.

Harald Høffding: Forelæsningsnotater "Grundideernes Logik", 2. del. Efter prof. Rasmus Nielsen. Fra foråret 1864.

Overarkivar, dr.phil. Vello Helk, hvis mangeårige studier i europæiske stambøger ofte på forskellig vis er kommet Håndskriftafdelingen til gode, og som nu har udsendt sit værk om danske og norske studierejser 1536-1660, har bl.a. sin meget væsentlige andel i udbygningen af bibliotekets fine bestand af stambøger fra tiden før 1850. Foruden den fortsatte erhvervelse af originale stambøger lader biblioteket ikke sjældent stambøger i privateje eller i udenlandske samlinger mikrofilme til brug for den efterhånden meget aktive stambogsforskning i ind- og udland. Sidst har dr. Helk taget initiativet til mikrofilmning af to stambøger i privateje hidrørende fra kobberstikkeren G.L. Lahde, efter hvem biblioteket har forskellige papirer.

Nationalbibliotekets naturlige interesse for dansk bogkunst markerer sig også i Håndskriftafdelingens erhvervelser. I foråret 1987 har man således anskaffet 16 originaltegninger af maleren Gudmund Hentze til illustration af J.P. Jacobsen: "Pesten i Bergamo", udgivet med træsnit 1921.

Fra beretningsperioden kan nævnes følgende donatorer: Ellen Andersen, Ib Bo Christiansen, Marlene Henrichsen, Inger Margrethe Rastad, Rigsarkivet, Lars Peter Rømhild, Lars Swane, F. Davids Thomsen, Eva Vikjær og Carl Chr. Zitting.

Opmærksomheden henledes på, at nogle af de ny erhvervede sager af forskellige årsager må holdes utilgængelige indtil videre.

Kontoret for Internationale Publikationer

Det kongelige Biblioteks depotsamling af FN-publikationer og -dokumenter er blevet forøget med publikationer udgivet af eller i samarbejde med United Nations University, Tokyo - UNU. Samlingen indgår ligesom de øvrige FN-publikationer i Kontoret for Internationale Publikationer.

UNU udgiver bøger og tidsskrifter inden for samfundsvidenskaberne, international ret, fødevarer- og ernæringsforhold, økologiske forhold samt energi. En væsentlig del af publikationerne drejer sig specielt om asiatiske forhold samt om udviklingslande i Afrika og Sydamerika. UNU udgiver ca. 100 publikationer om året.

Det kongelige Bibliotek har i efteråret 1986 og i foråret 1987 modtaget bøger og tidsskrifter udgivet inden for de seneste år. Alle publikationer katalogiseres deskriptivt og systematisk (efter KIPs systematik) til Det kongelige Biblioteks online-katalog.

Kort- og Billedafdelingen

En større samling danske postkort, ca. 1910. Fra dr.phil. Gustav Henningsen, Dansk Folkemindesamling.

En større samling familiebilleder og teaterbilleder fra skuespilleren og sceneinstruktøren Erling Schroeder.

Vladivostok ca. 1900. Fra fhv. sekretariatschef Edv. Hee.

Fra boet efter lektor Knud Nygaard 2 album: Studentergården 1930erne, 2 album: Dansk geologisk Forening, ekskursioner. Fra fr. Inger Nygaard, via Rigsarkivet.

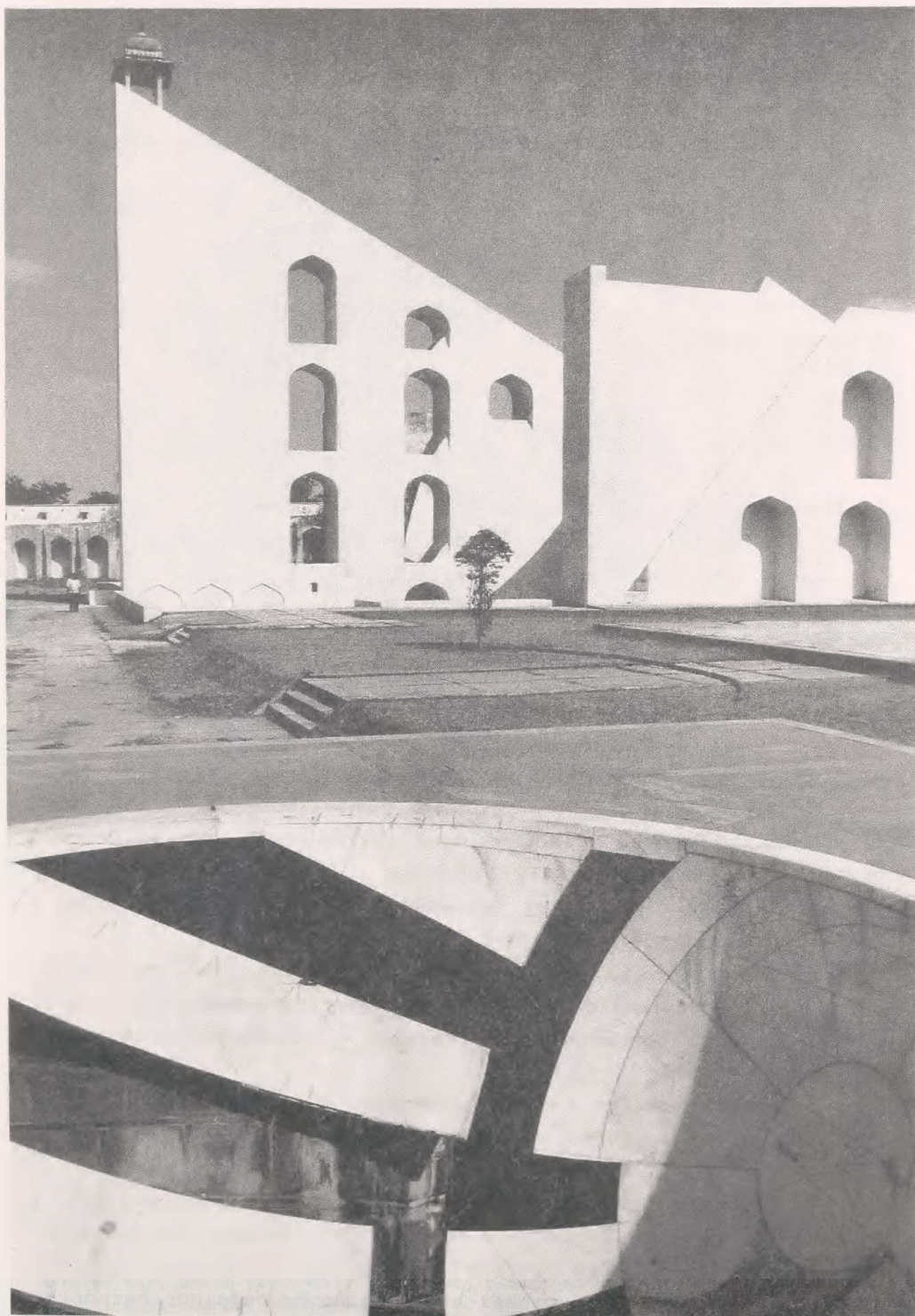
En større samling historiske billeder, portrætter og topografi m.v. Fra Samlerens Forlag.

Rajasthan, Indien 1984. Fotograf
Torben Huss. - Erhvervet til
Kort- og Billedafdelingen.

En større samling ældre postkort: nordiske herresæder og slotte, kirker i Danmark, Skåne og Slesvig hidrørende fra forfatteren Mogens Lebech. Fra fru Karen Lebech.

En samling familie billeder. Fra fru Ulla Tafdrup.

En samling familie billeder. Fra kammerherreinde Birte Bardenfleth.

3 cirkusplakater fra 1800-tallet: Wombwells Royal Menagerie.

En samling neu-ruppintryk: undervisning, teater m.v.

Fotografier taget af bl.a. følgende fotografer: Frode Bendixen, Bror Bernild, Torben Huss, Jan Louis, Elisabeth Riisager, Stanislav Tume.

PERSONALIA

Bibliotekskonsulent Steen Bille Larsen er udpeget til medlem af et af Det kongelige Bibliotek og Nationalmuseet nedsat udvalg, der skal udarbejde retningslinjer for museets bibliotekstjeneste.

Bibliotekskonsulent Niels Ivan Boserup er 1. maj 1987 udpeget til daglig leder af den nyoprettede Iod-afdeling.

Førstebibliotekar Ulf Haxen deltog 4. april 1987 i årsmøde vedr. Nordisk Judaistik på Århus Universitet.

Forskningsbibliotekar Ivar A.L. Hoel deltog 2.-3. juni 1987 i et nordisk møde om papirkonservering i Oslo; deltog 15.-17. juni 1987 i NORDDATA-kongres i Trondhjem.

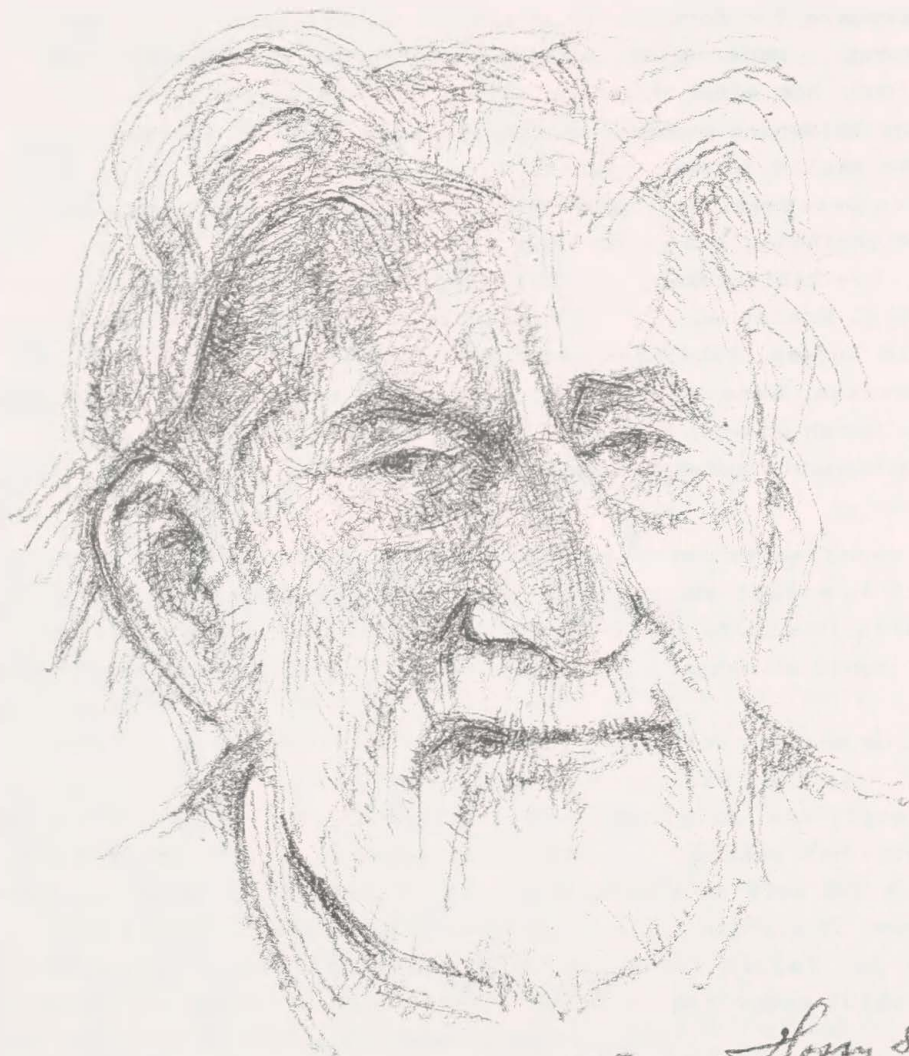
Overbibliotekar Erland Kolding Nielsen er blevet indvalgt i Danmarks Forskningsbiblioteksforenings bestyrelse.

Bibliotekar Inger Lise Nørregaard indtrådte 30.april 1987 i Det Nationalbibliografiske Råd.

Forskningsbibliotekar Åse Reymann deltog 3.-9. maj 1987 i "Circumpolar information working group meeting between University of Alaska-Fairbanks -McGill University - University of Copenhagen" i København.

Førstebibliotekar Annika Salomonsen deltog 1.-3. april 1987 i møde i European Library Automation Group i Deutsche Bibliothek, Frankfurt.

Førstebibliotekar Illa Steensgaard deltog 18.-22. maj 1987 i ISO IC46s møde i Moskva. I sin egenskab af formand for det tilsvarende udvalg i Dansk Standard deltog hun i IC/46 SC6: Bibliographic data elements in manual and machine processing; herudover

Maleren Karl Bovin (1907-85), sortkridt, udført af Gunnar Hossy 1982. - Erhvervet til Kort- og Billedafdelingen.

deltog hun i IC46/SC7: Presentation of publications og IC 46s plenarmøde.

Førstebibliotekar Mogens Weitemeyer modtog 2. april 1987 en hædersgave for fortjenstfuld indsats i biblioteksfaglig edb-sammenhæng. - Hædersgaven uddeltes af Professor Steenbergs Stipendiefond, som efter Studieselskabet for Bibliografisk Databehandlings opløsning overtog selskabets formue. Efter Studieselskabets ønske skulle formuen uddeles i form af hædersgaver til en eller flere personer, som havde gjort en fortjenstfuld indsats i biblioteksfaglig edb-sammenhæng.

Overbibliotekar Erland Kolding Nielsen, førstebibliotekarerne Karl Krarup og Illa Steensgaard, bibliotekskonsulent Steen Bille Larsen, bibliotekarerne Ingelise Christensen, Jan William Rasmussen, Anne-Marie Smith og Liwiria Wionzek, assistenterne Uffe Bergh og Sten Tulinus deltog 10.-11. juni 1987 i Danmarks Forskningsbibliotekarforenings årsmøde i Fåborg.